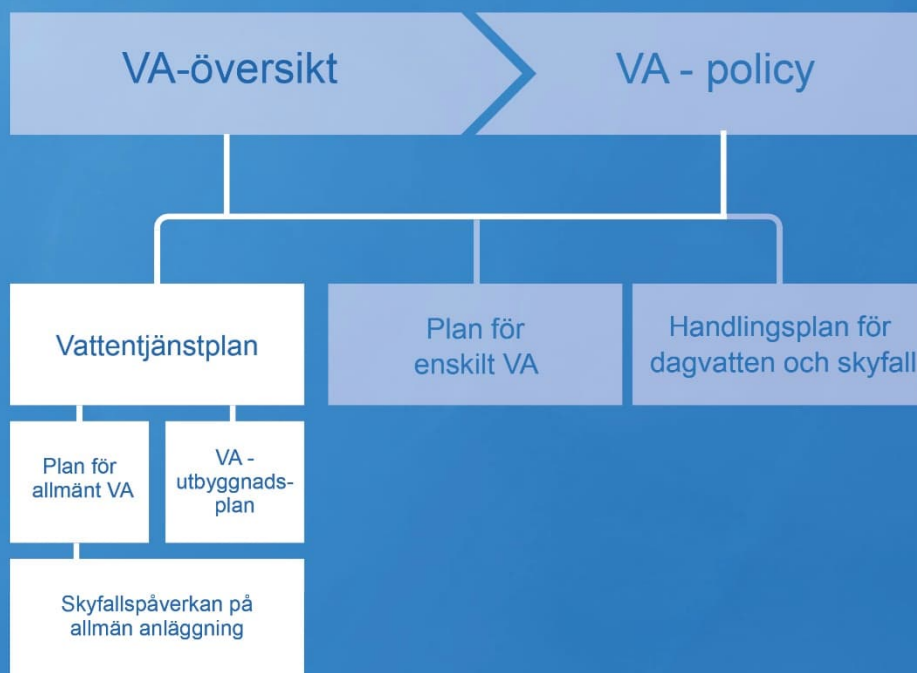

Vattentjänstplan

Timrå kommun 2024-2036

Innehåll

1	Förord.....	4
2	Plan för den allmänna anläggningen	6
2.1	Inledning.....	6
2.1.1	Organisation	6
2.1.2	Strategiskt arbete för förnyelse och utveckling.....	6
2.1.3	Lagar och avtal	7
2.1.4	Verksamhetsområde för VA	7
2.1.5	Utbyggnad allmän VA-försörjning.....	8
2.1.6	Om VA-taxans kostnadstäckning.....	9
2.1.7	Klimat- och energiarbete	9
2.2	Dricksvatten.....	9
2.2.1	Mål och strategiska ställningstaganden	9
2.2.2	Behov och planeringsförutsättningar dricksvatten	10
2.2.3	Åtgärder dricksvatten	11
2.3	Spillvatten.....	11
2.3.1	Mål och strategiska ställningstaganden	11
2.3.2	Behov och planeringsförutsättningar spillvatten.....	12
2.3.3	Åtgärder spillvatten.....	12
2.4	Slamhantering	13
2.4.1	Mål och strategiska ställningstaganden	13
2.4.2	Behov och planeringsförutsättningar avloppsslam.....	14
2.4.3	Åtgärder avloppsslam.....	15
2.5	Dagvatten	15
2.5.1	Mål och strategiska ställningstaganden	15
2.5.2	Behov och planeringsförutsättningar dagvatten.....	16
2.5.3	Åtgärder dagvatten.....	16
2.6	Ledningsnät.....	16
2.6.1	Behov och planeringsförutsättningar ledningsnät.....	17
2.6.2	Åtgärder ledningsnät	17
2.7	Övriga utvecklingsbehov.....	18

3	Skyfallspåverkan på den allmänna VA-anläggningen	19
3.1	Dimensioneringsgrunder för dagvatten i Timrå kommun.....	20
3.1.1	Dimensionering av nya dagvattensystem	20
3.1.2	Definition av skyfall.....	21
4	VA-utbyggnadsplan	22
4.1	Lagen om allmänna vattentjänster och § 6 områden	22
4.2	VA-utbyggnad för olika typer av områden.....	22
4.2.1	Kommande större exploateringar	24
4.3	Metod för bedömning och prioritering av områden.....	26
4.3.1	Urval av områden.....	28
4.3.2	Bedömning av behov	29
4.3.3	Kategorisering och prioritering av områden.....	30
4.4	VA-utredningsområden.....	31
4.5	VA-bevakningsområden.....	33
4.6	Områden med kvarvarande enskilt VA	33
4.7	Uppföljning och utredning av områden	34
4.8	Verksamhetsområden översyn	35
5	Konsekvenser av vattentjänstplanen.....	37
6	Referenser	40
7	Ordlista.....	41

Bilaga 1 - Bebyggelseområden

Fotografier i dokumentet är tagna av Ida Eriksson, WSP, och används med tillstånd.

1 Förord

Vattentjänstplanen ska beskriva hur de allmänna vattentjänsterna ska tillgodoses för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och svara mot de behov som beskrivs i översiktsplanen gällande exploateringar och samhällsplanering.

Vattentjänstplanen är framtagen enligt den uppdaterade §6 i Lagen om allmänna vattentjänster (SFS, 2006:412). Arbetet har genomförts i enlighet med vägledningar från Havs- och vattenmyndigheten och från Svenskt Vatten. Kommunen har vid framtagandet av planen samarbetat med MittSverige Vatten och Avfall (MSVA) som svarar för drift och utveckling av Timrå Vatten AB:s (TVAB) VA-anläggningar. Vattentjänstplanen består av tre delar (se Figur 1):

- Del ett beskriver förutsättningar och viktiga utvecklingsområden för allmänt VA (vatten och avlopp).
- Del två beskriver skyfall och planeringen för dess konsekvenser för VA-leveranserna.
- Del tre är en VA-utbyggnadsplan som beskriver förutsättningarna för och behovet av utbyggnad av vattentjänster i kommunen.

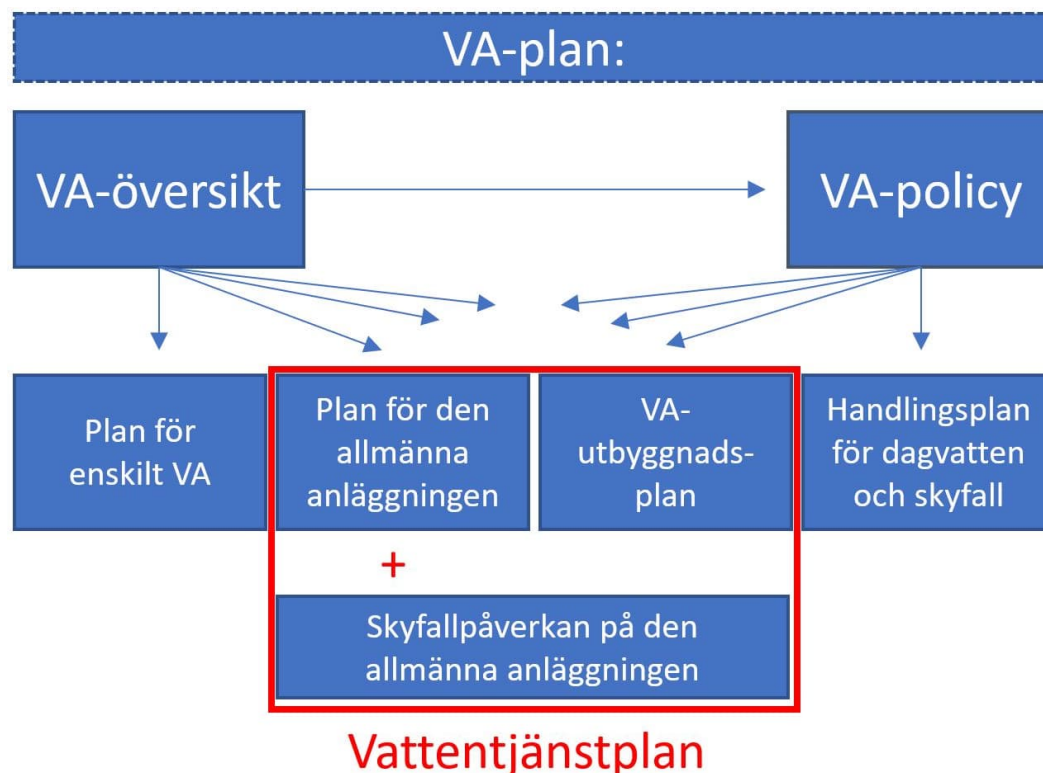
Vattentjänstplanen är en del av kommunens vatten- och avloppsplan (VA-plan). VA-planen består av flera dokument som belyser och redovisar olika delar av kommunens VA-planering, se figur 1 på nästa sida.

Vattentjänstplanen är framtagen med hjälp av konsultbolaget WSP Sverige AB, en arbetsgrupp och styrgrupp bestående av tjänstepersoner från kommunen och MSVA.

Vattentjänstplanen antas av kommunfullmäktige för att planen ska få en politisk förankring i kommunen. Eftersom planen ska gälla över en lång tidsperiod är det viktigt att en majoritet i kommunfullmäktige står bakom den. Vattentjänstplanen gäller i 12 år, till 2036, och ska omprövas eller revideras vart fjärde år. Planen bör fortsättningsvis ingå som underlag till översiktsplanen och revideras, antas och samrådats under samma process.

Allmänheten får möjlighet att ge synpunkter på kommunens förslag på plan enligt 6 a § vattentjänstlagen (SFS, 2006:412) genom samråd och utställning. Samråd sker på samma sätt som vid framtagande av översiktsplan, alltså med de fastighetsinnehavare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen.

Samråd och utställning syftar till att öka det demokratiska inflytandet över hur kommunen planerar för att ansluta fastigheter till kommunalt dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Genom samrådet kommer också länsstyrelsen att få möjlighet att ge sin syn på hur kommunen bör planera för att uppfylla sin skyldighet att tillgodose behovet av vattentjänster. Samrådsredogörelse upprättas.

Figur 1. Vattentjänstplanen utgörs av tre delar: Plan för den allmänna anläggningen, beskrivning av skyfallets konsekvenser för den allmänna anläggningen samt VA-utbyggnadsplanen. Vattentjänstplanen utgör en del av VA-planen, vilken även innefattar VA-översikt och VA-policy, Plan för enskilt VA samt Handlingsplan för dagvatten och skyfall.

Till vattentjänstplanen har en undersökning om planen har betydande miljöpåverkan gjorts. Planen konstaterades inte medföra betydande miljöpåverkan då konsekvenserna av planens innehåll, inom kommande 12-årsperiod, inte innebär större förändringar i utbyggnaden av VA-tjänster.

2 Plan för den allmänna anläggningen

2.1 Inledning

Plan för den allmänna VA-anläggningen ingår som en delplan i Timrå kommuns VA-plan och är en av tre huvuddelar i kommunens Vattentjänstplan.

Syftet med Plan för den allmänna VA-anläggningen är att redovisa VA-huvudmannens planering för att uppfylla de krav som beskrivs i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram respektive i § 6 i Lag (SFS, 2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Planen beskriver även översiktligt VA-huvudmannens uppdrag och arbetssätt för att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet.

För ytterligare information av den allmänna VA-anläggningen hänvisas till VA-planens VA-översikt (Timrå kommun, 2022a).

2.1.1 Organisation

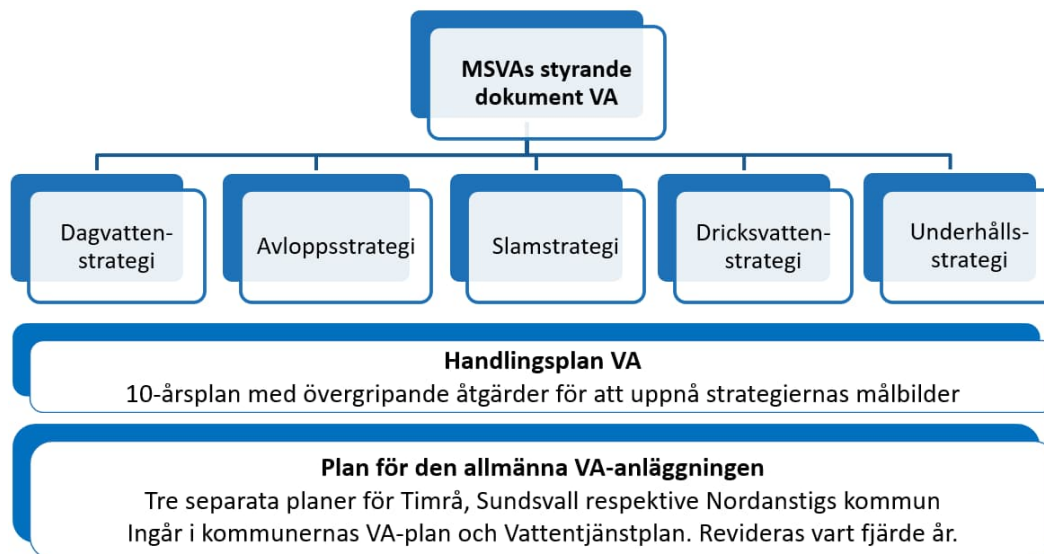
Timrå Vatten AB är VA-huvudman i Timrå kommun och är tillsammans med Sundsvall Vatten och Nordanstig Vatten ägarbolag i MittSverige Vatten & Avfall AB (MSVA). Timrå Vatten AB äger alla VA-anläggningar i kommunen, men har ingen anställd personal. Alla personal som svarar för drift, underhåll, förnyelse och utveckling av VA-verksamheten liksom kundservice osv. är anställda i MSVA.

MSVA producerar och distribuerar således dricksvatten till drygt 110 000 människor i Sundsvalls, Timrås och Nordanstigs kommuner. Företaget tar också hand om och renar spillvatten som därefter återförs till naturen. Bolaget bildades 2004 för att samla erfarenhet och kompetens i de tre kommunerna till en effektiv VA-samverkan över kommungränserna.

Inom MSVA finns två affärsområden för kärnverksamheterna: Vatten & Avlopp och Avfall & Återvinning. Avfallsverksamheten berör dock endast Sundsvalls kommun då avfallsverksamheterna inom Timrå och Nordanstig drivs i förvaltningsform.

2.1.2 Strategiskt arbete för förnyelse och utveckling

Timrå Vatten AB styrelse har, liksom de övriga ägarbolagens styrelser, antagit ett antal strategier som ska ge stöd åt MSVA när det gäller arbetssätt och prioriteringar inom VA-verksamheten, se Figur 2. Målet är att strategierna ska leda till en långsiktigt hållbar VA-verksamhet utifrån aspekter som hälsa och miljö, energi- och resursutnyttjande, ekonomi osv.

Figur 2. MSVA:s styrande dokument respektive handlingsplaner kopplade till VA.

Utöver den strategiska planeringen arbetar MSVA även kontinuerligt med konkreta investerings- och reinvesteringsprojekt inom Timrå och övriga ägarkommuner som faller ut från förnyelsebehov, samhällets infrastruktur- och stadsutvecklingsprojekt, akutinsatser etc.

2.1.3 Lagar och avtal

Timrå Vattens och övriga ägarbolags verksamhet regleras i Lag (SFS, 2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Utöver LAV regleras verksamheten bland annat av:

- Livsmedelslagen (SFS, 2006:804)
- Miljöbalken (SFS, 1998:808)
- Plan- och bygglagen (SFS, 2010:900)

Arbetet med kommunens räddningstjänst regleras genom Lag (SFS, 2003:778) om skydd mot olyckor vilket styr hanteringen av brandposter. Mellan ägarbolagen och kunderna finns ett abonnemangsförhållande som regleras av ABVA, "Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen". I ABVA redovisas föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

2.1.4 Verksamhetsområde för VA

En allmän VA-anläggnings verksamhetsområde (VO) visar vilka fastigheter som omfattas av en eller flera vattentjänster. Idag eftersträvar kommuner att ha beslutade verksamhetsområden som redovisar var det finns behov av vattentjänsterna spillvatten (S), dricksvatten (V) och dagvatten (D). Timrå kommun, liksom en del andra kommuner i landet, har dock ett äldre beslut som avser VO för avlopp (som är en

samlad benämning för spillvatten och dagvatten). Detta kan innebära en otydlighet då behoven för spillvatten och dagvatten i ett samhälle normalt inte sammanfaller.

Grunden för att etablera ett verksamhetsområde över en bebyggelse ska vara behovsprövningen av vattentjänsterna i enlighet med 6 § LAV (SFS, 2006:412):

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

- 1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och*

- 2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.*

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

VO kan alltså vara begränsat till att bara gälla en vattentjänst eller vissa vattentjänster och normalt har verksamhetsområden för dricksvatten, spillvatten och dagvatten olika utbredning utifrån de behov som identifierats. VA-huvudmannen är enbart skyldig att ordna med den vattentjänst eller de vattentjänster som verksamhetsområdet avser, och berörda fastighetsägare inom verksamhetsområde är avgiftsskyldiga för aktuella vattentjänster.

VOs utbredning och gränsdragningen av detsamma är således ett viktigt juridiskt underlag för att beskriva VA-huvudmannens och fastighetsägarens skyldigheter respektive rättigheter när det gäller allmän VA-försörjning. Utifrån att Timrå kommun har den äldre konstruktion av VO som nämnts ovan är det därför angeläget att revidera verksamhetsområdena i Timrå kommun och bilda separata verksamhetsområden för dricksvatten, spillvatten, dagvatten fastighet och dagvatten gata.

2.1.5 Utbyggnad allmän VA-försörjning

Utbyggnad av allmän VA-försörjning ska i grunden bygga på kriterierna i § 6 Vattentjänstlagen (SFS, 2006:412). För Timrå kommun har rutinerna för bedömning av behovet vid anslutning av nya fastigheter till allmän VA-försörjning fastslagits genom VA-utbyggnadsplanen, läs mer i kapitel 4.

Efter anslutningen till den allmänna VA-anläggningen utvidgas verksamhetsområdet vilket sker genom ett beslut i kommunfullmäktige (KF). Vid löpande anslutningar av enstaka fastigheter är det opraktiskt att låta KF besluta om nytt verksamhetsområde i varje ärende. I stället är det lämpligt att låta dessa fastigheter sättas på en "väntelista"

och att de tas med samlat i KF-beslutet om utvidgning av verksamhetsområde vartannat år.

En fastighet utanför verksamhetsområdet kan också göra en frivillig anslutning om det finns tekniska och ekonomiska förutsättningar för det. Då upprättas ett särskilt avtal mellan VA-huvudmannen och fastighetsägaren. Beroende på vilka förhållanden som råder i det enskilda fallet kan fastighetens anslutning till den allmänna VA-anläggningen regleras genom avtal och då behöver inte fastigheten införlivas i VO.

2.1.6 Om VA-taxans kostnadstäckning

VA-anläggningsbolagen ska fullt ut finansiera sin verksamhet, som är reglerad av lagen om allmänna vattentjänster, med VA-avgifter. Undantag till ovanstående kan göras genom att kommunen väljer att medfinansiera va-verksamheten via skattemedel. Avgifterna består av engångsavgifter - anläggningsavgifter och periodiska avgifter - bruksavgifter. Dessa avgifter ska täcka VA-huvudmännens samtliga kostnader och framgår av VA-taxan för respektive kommun.

2.1.7 Klimat- och energiarbete

Klimatpåverkan har en tydlig koppling till energianvändning och åtgärder inom energiområdet har oftast en positiv effekt när det gäller att minska klimatavtrycket inom verksamheten. Under 2021 fick dock arbetet kring klimatfrågorna ett större fokus genom ett initiativ från Svenskt Vatten – Klimatneutral VA-bransch.

Frågan om energianvändning och –optimering är generell och gäller alla MSVA:s ägarkommuner. Det omfattar exempelvis energihushållning, resor och transporter inom VA-verksamheten, slamhantering och distributionen av dricksvatten och spillvatten.

2.2 Dricksvatten

Dricksvattenförsörjningen är central i ett samhälle och omfattar vattentäkter, vattenverk- och distributionsanläggningar. Inom dricksvattenförsörjning läggs stor vikt på trygghet och säkerhet så som vattenkvalitet och leveranssäkerhet. Produktion och distribution kräver ett framsynt arbetssätt, bland annat avseende säkerhet, krissituationer och risker kopplade till klimatförändringar.

2.2.1 Mål och strategiska ställningstaganden

Timrå vatten har beslutat om följande övergripande mål och strategiska ställningstaganden för den allmänna dricksvattenanläggningen.

Leveransen av allmänt dricksvatten ska vara trygg och möjliggöra en positiv samhällsutveckling idag och i framtiden. Dricksvattenförsörjningen ska i hela sin kedja ha ett balanserat och ändamålsenligt skydd mot identifierade risker och vara långsiktigt hållbar med avseende på hälsa, miljö, ekonomi, energi- och resursutnyttjande.

Dricksvattenstrategin innehåller följande *övergripande* respektive mer specificerade strategiska ställningstaganden:

MittSverige Vatten & Avfall ska vidta förebyggande åtgärder och välja systemutformningar, tekniska dellösningar och drift- och underhållsåtgärder i syfte att uppfylla dricksvattenstrategins mål.

- MSVA ska verka för att alla vattentäkter har vattenskyddsområden och för att andra intressanta grund- eller ytvattentillgångar säkras för att kunna nyttjas som framtida dricksvattenresurser.
- MSVA ska ha ett brett samarbete inom kommunerna vad gäller dricksvattenfrågor och delta aktivt i planeringsarbeten kring krisberedskap, civilt försvar, klimatanpassning etc.
- MSVA ska ha en fungerande nödvattenförsörjning inom hela verksamhetsområdet och arbeta strategiskt för att på sikt utveckla reservvattenalternativ till alla vattentäkter.
- MSVA ska verka för att inom dricksvattenverksamheten minimera såväl användningen av energi och förbrukningsvaror som utläcket och internanvändningen av dricksvatten.
- MSVA ska verka för att ha tekniska system som leder till en trygg dricksvattenförsörjning för abonnenterna samt eftersträva att minimera den sammanvägda årskostnaden genom hur försörjningssystemen utformas.
- MSVA ska eftersträva en god innovationshöjd och verka för utveckling och kunskapshöjning för såväl verksamheten som VA-branschen i stort.

2.2.2 Behov och planeringsförutsättningar dricksvatten

Övergripande behov kopplat till den allmänna dricksvattenanläggningen:

- Ha en uppdaterad riskanalys som ligger till grund för anläggningsutformning och kontroll.
- Ha fastställt vattenskyddsområde utifrån aktuell lagstiftning och vägledning samt ha vattendom som överensstämmer med aktuellt vattenuttag och framtida behov.
- Ha relevanta behandlingssteg utifrån råvattenkvaliteten och beredskap för förändrad råvattenkvalitet (till följd av bl.a. klimatförändringar).
- Ha reservvattenalternativ och nödvattenlösning vid störning och kris.

2.2.3 Åtgärder dricksvatten

Planerade strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser inom dricksvattenområdet kopplat till Timrå Vattens anläggningar och verksamhet sammanfattas i Tabell 1. Wifsta vattenskyddsområde finns med som åtgärd men ansvar för arbetet ligger på Sundsvall Vatten AB.

Tabell 1. Planerade strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser för den allmänna dricksvattenanläggningen.

Åtgärd	Tidplan
Genomföra faro-, risk- och sårbarhetsanalys för Lagfors vattentäkt.	Löpande arbete
Vattenskyddsområde med föreskrifter för Wifsta vattentäkt. Ansvarig är Sundsvall Vatten AB.	Pågår (2023)
Framtagande av vattenskyddsområde med föreskrifter för Lagfors vattentäkt.	2024–2025
Genomföra tekniköversyn vattenbehandling för Lagfors vattentäkt.	2024–2026
Framtagande av nödvattenplan i samverkan med Timrå kommun	2025–2027

2.3 Spillvatten

Spillvattenområdet omfattar reningsverk, slambehandling, pumpstationer och ledningsnät. Viktiga framtidsfrågor handlar bland annat om att möta framtida reningskrav, arbeta för en god energianvändning, hantering av tillskottsvatten och säkerställa kapacitet vid utveckling i form av nya bostadsområden och verksamhetsytor inom kommunerna. Strategiska frågor om slam användning hanteras i kapitel 2.4.

2.3.1 Mål och strategiska ställningstaganden

Nedan följer övergripande och mer specifika strategiska mål utifrån avloppsstrategin, som är framtagna av MSVA och antagna av Timrå Vatten:

Kommunen ska tillhandahålla en långsiktigt hållbar allmän avloppsvattenhantering som möjliggör en positiv samhällsutveckling. Avloppshanteringen ska vara hållbar med avseende på miljö, ekonomi, energi- och resursutnyttjande samt människors hälsa.

MSVA:s avloppsvattenstrategi innehåller följande *övergripande* respektive mer specificerade strategiska ställningstaganden:

MittSverige Vatten & Avfall ska alltid välja systemutformningar, tekniska dellösningar och drift- och underhållsåtgärder i syfte att uppfylla avloppsstrategins mål.

- MSVA ska verka för att minimera energi- och materialanvändningen inom verksamheten och så långt som möjligt utnyttja avloppsresurserna för att producera energi och andra nyttigheter.
- MSVA ska verka för att minimera utsläppen av näringsämnen och miljöstörande ämnen till vatten genom ett aktivt uppströmsarbete och med en väl anpassad och flexibel avloppsrening.
- MSVA ska verka för att minimera drift- och underhållskostnader genom hur de tekniska systemen utformas.
- MSVA ska eftersträva att lokalisera anläggningar så att man får en långsiktighet i verksamheten och inte är ett hinder i samhällsutvecklingen.
- MSVA ska eftersträva en god innovationshöjd och verka för utveckling och kunskaphöjning för såväl verksamheten som VA-branschen i stort.

I avloppsstrategin finns vägval för Sundsvall, Timrå och Nordanstig. Dessa pekade på att centralisering av avloppsvattenreningen är ett intressant alternativ att utreda vidare för Timrå. Vid industrietableringar vid Torsboda blir det dock nödvändigt med ett vägval som innebär att Näs, Söråker och Sandarna reningsverk drivs vidare under överskådlig tid.

2.3.2 Behov och planeringsförutsättningar spillvatten

Övergripande behov och förutsättningar kopplat till spillvattenrening:

- Anpassning av reningsprocesserna för att uppfylla nya krav, bland annat EU:s avloppsdirektiv (nytt direktiv väntas beslutas 2024 som sedan implementeras i svensk lagstiftning).
- Löpande driftoptimering, underhåll och utveckling av anläggningarna för att uppnå bästa möjliga rening med minsta möjliga insats av energi, kemikalier och andra resurser.
- Löpande arbete med uppströmsarbete för att identifiera källor till icke önskvärda föroreningar som leds till reningsverken.
- Förbättra övervakning och mätning av bräddat vatten i reningsverk och pumpstationer.
- Att ha miljötillstånd utifrån aktuell lagstiftning.
- Att ha en skyfallsplanering för spillvattenanläggningar utifrån gällande lagstiftning.

2.3.3 Åtgärder spillvatten

MSVA:s planerade strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser inom spillvattenområdet kopplat till Timrå Vattens anläggningar presenteras i Tabell 2.

Tabell 2. MSVA:s planerade strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser inom spillvattenområdet kopplat till Timrå Vattens anläggningar.

Åtgärd	Tidplan
Söråker ARV – ombyggnad/nytt ARV (Åtgärd som initieras av etablering vid Torsboda industripark.)	2024–2027
Näs ARV – åtgärder för att säkerställa drift och möta utvecklingsbehov/exploateringar.	2024–2031
Sandarna ARV – åtgärder för att säkerställa drift och möta utvecklingsbehov/exploateringar.	2027–2031
Åtgärder på värme och ventilation ARV. (Utförande kan ingå i åtgärderna ovan.)	2024–2027
Åtgärder fastighetsunderhåll. (Utförande kan ingå i åtgärderna ovan.)	2026–2035
Uppdatering av styrsystem ARV/APS.	2031–2036

2.4 Slamhantering

Avsättningen av avloppsslam har sedan ett tiotal år hanterats av entreprenörer som upphandlats för transport och omhändertagande av slammet. Omhändertagandet har till största del inneburit att slammet använts som material vid tillverkning av anläggningsjord. Timrå Vattens nuvarande avtal sträcker sig från 2023–2025 med möjlighet till förlängning upp till tre år.

Gällande lagstiftning för slamhantering är från 1980-talet och flera statliga utredningar har gjorts med förslag på en uppdaterad lagstiftning, men inget förslag har gått igenom. En översyn av EU:s Slamdirektiv pågår och innan det är klart är det inte troligt att vi får en ny svensk lagstiftning.

2.4.1 Mål och strategiska ställningstaganden

Timrå vatten har beslutat om följande övergripande mål och strategiska ställningstaganden när det gäller hantering av avloppsslam.

Det avloppsslam som genereras i kommunen ska omhändertas med största möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan. Slamhanteringen ska även vara hållbar med avseende på ekonomi och människors hälsa samt vara säkrad genom flera möjliga avsättningsalternativ.

Slamstrategi innehåller följande *övergripande* respektive mer specificerade strategiska ställningstaganden:

MittSverige Vatten & Avfall ska arbeta för att minimera förekomsten av oönskade ämnen i slam och välja behandlingslösningar i syfte att uppfylla slamstrategins mål.

- MSVA ska verka för att minska föroreningar i avloppsslammet för att förbättra förutsättningarna för att kunna använda dess nyttigheter för produktion av livsmedel, foder eller biomassa
- MSVA ska eftersträva att nyttiggöra avloppsslammets innehåll av fosfor och andra växnäringsämnen, såväl som organisk substans, för produktion av livsmedel, foder eller biomassa
- MSVA ska verka för att minimera utsläppen av miljöstörande ämnen till vatten och mark liksom emissioner till luft vid val av hanterings- och behandlingssystem för avloppsslam.
- MSVA ska eftersträva att utvinna energiinnehållet i avloppsslammet och att det kommer till användning med största möjliga miljönytta och samtidigt minimera användningen av energi i hanterings- och behandlingsledet.
- MSVA ska eftersträva en god innovationshöjd och verka för utveckling och kunskapshöjning för såväl verksamheten som VA-branschen i stort.

I slamstrategin finns även vägval beskrivna. Ett handlar om att hålla många avsättningsvägar öppna och arbeta aktivt med omvärldsbevakning och samverkan med intressenter och branschkollegor fram tills det finns kunskap och underlag för att välja väg. Ett annat vägval är att i så stor utsträckning som möjligt nyttja rötning som behandlingsmetod för att producera biogas som kan komma samhället till nytta.

2.4.2 Behov och planeringsförutsättningar avloppsslam

Övergripande behov kopplat till slamhantering:

- Slambehandlingsanläggningarna vid reningsverken är väl fungerande, dock saknas möjligheten till rötning/produktion av biogas vilket finns med som ett önskemål vid en utveckling av avloppsverksamheten i Timrå.
- Avsättningen av slammet är säkrad de kommande åren, den framtida jordmarknaden är dock osäker och uppfyller inte TVAB:s krav på långsiktig hållbar slamhantering.
- Avsaknaden på framtida spelregler i form av aktuell lagstiftning innebär osäkra planeringsförutsättningar och gör det svårt att ta långsiktiga investeringsbeslut.
- Utifrån det osäkra läget ligger inriktningen på att gå mot en slamhantering/behandling som medger flexibilitet när det gäller avsättningen av slamprodukten.
- Löpande arbete med uppströmsarbete för att identifiera källor till icke önskvärda föroreningar som leds till reningsverken och som kan ackumuleras i avloppsslammet.

2.4.3 Åtgärder avloppsslam

Planerade strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser inom slamområdet kopplat till Timrå Vattens anläggningar presenteras i Tabell 3.

Tabell 3. Planerade strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser inom slamområdet kopplat till Timrå Vattens anläggningar.

Åtgärd	Tidplan
Utredningar kring framtida slamavsättning/slambehandling	2024–2026
Investeringar utifrån resultat av ovanstående utredningar.	2026–2036

2.5 Dagvatten

Den allmänna dagvattenanläggningen i Timrå kommun består av ledningar, diken och en reningsanläggning (damm). Som nämnts tidigare saknar Timrå kommun separata verksamhetsområden för dagvatten och det finns ett behov att ta fram förslag på verksamhetsområden uppdelade på dricksvatten, spillvatten, dagvatten gata och dagvatten fastighet.

2.5.1 Mål och strategiska ställningstaganden

Timrå vatten har beslutat om följande övergripande mål och strategiska ställningstaganden när det gäller dagvattenhantering.

Dagvattenhanteringen ska vara hållbar med avseende på miljö, ekonomi och resursutnyttjande. Det innebär att dagvattenhanteringen bidrar till hållbara ekosystem, och till att den bebyggda miljön blir attraktiv, grönskande och robust mot klimatförändringar.

MSVA:s dagvattenstrategi som är antagen av Timrå Vatten innehåller därtill ett antal mer specificerade strategiska ställningstaganden vilka sammanfattas nedan.

- Dagvatten är en resurs. Dagvatten ska betraktas som en resurs som kan användas för bevattning och till andra ändamål i samhället och inom VA-verksamheten.
- Lokalt omhändertagande av dagvatten. Dagvatten ska omhändertas så lokalt som möjligt, i första hand inom den fastighet där dagvattnet uppkommer (både inom och utanför VO).
- Avledning av dagvatten. MSVA ska arbeta för att fastighetsägare inom verksamhetsområde för dagvatten leder ut takvatten på grönytor och även på andra sätt arbetar med fördröjning av dagvatten. I första hand ska dagvatten avledas i öppna lösningar.
- Rening av dagvatten. MSVA ska arbeta med uppströmsarbete för dagvatten. Dagvatten ska renas vid behov och så nära källan som möjligt.

- Dagvattenanläggningar. Utformning av dagvattenanläggningar ska utgå ifrån områdets karaktär och markförhållanden. I första hand ska dagvattenanläggningar utformas så att de efterliknar naturliga system och det ska om möjligt även skapa ett mervärde i den bebyggda miljön.
- Ansvar och kostnader. Den som vidtar åtgärder för att omhänderta dagvatten lokalt inom verksamhetsområde för dagvatten ska premieras för detta genom VA-taxan. Den som ger upphov till ett förorenat dagvatten ska ansvara för och bekosta rening av dagvattnet innan det avleds till den allmänna dagvattenanläggningen.

2.5.2 Behov och planeringsförutsättningar dagvatten

Övergripande behov kopplat till dagvatten:

- Beslut om verksamhetsområde för dagvatten (uppdelat på Dagvatten fastighet, Df och Dagvatten gata, Dg).
- Utifrån Naturvårdsverkets etappmål ska det utföras en kartläggning av vilka recipienter som har risk för betydande påverkan från dagvattenutsläpp. Kartläggningen ska ligga till grund för en handlingsplan.
- Utveckla samverkan med kommunen eftersom VA-huvudmannen utifrån dagens lagstiftning oftast saknar mandat att kräva eller genomföra åtgärder för fördröjning eller rening vid källan. Även vid anläggning av fördröjnings- eller reningsanläggningar nedströms i systemet är samverkan med kommunen nödvändig, då kommunen måste upplåta mark för detta.

2.5.3 Åtgärder dagvatten

Inom ramen för Timrå kommuns VA-plan hanteras flera av de identifierade behoven, som arbetet kring verksamhetsområden och framtagande av handlingsplan för dagvatten. Utifrån dessa planeras följande strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser inom dagvattenområdet, se Tabell 4.

Tabell 4. Planerade strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser inom dagvattenområdet.

Åtgärd	Tidplan
Utredning och genomförande av dagvattenåtgärder utifrån handlingsplan dagvatten och skyfall (VA-plan) för att uppfylla miljö kvalitetsnormer.	2024–

2.6 Ledningsnät

Ledningsnät är den största anläggningstillgången för Timrå Vatten. Den största delen av befintligt ledningsnät byggdes ut på 1960–70-talen eller ännu tidigare. Underhåll och förnyelse av ledningsnätet är frågor som det behöver arbetas med långt tid

framöver och då är en förbättring av dokumentationen (datakvaliteten) en grundläggande del. En annan faktor som påverkar ledningsnäten är samhällsutvecklingen där nya exploateringar och omvandlingsområden leder till förnyelse och uppdimensionering.

2.6.1 Behov och planeringsförutsättningar ledningsnät

Övergripande behov och förutsättningar kopplat till ledningsnäten:

- Det finns behov av att minska läckaget från dricksvattenledningsnätet och förebygga risken för avbrott i vattenförsörjningen. För att skapa förutsättningar för ledningsförnyelse behöver statusen hos ledningsnätet kartläggas och analyseras.
- Det finns behov av att minska mängden tillskottsvatten som tillförs spillvattennätet.
- Inom förnyelseplaneringen utgörs ett viktigt arbete att kartlägga och analysera ledningarnas ålder, material och status.
- Särskilda behov av insatser för att minska tillskottsvatten finns i Söråker och Fagervik.
- När det gäller dagvattenledningsnätet kan det på sikt bli nödvändigt att bygga ut detta där det finns behov och där lokala dagvattenåtgärder inte är tillräckliga.

2.6.2 Åtgärder ledningsnät

MSVA:s planerade strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser inom ledningsnät kopplat till Timrå Vattens anläggningar presenteras i Tabell 5.

Tabell 5. MSVA:s planerade strategiska åtgärder och utvecklingsinsatser inom ledningsnät kopplat till Timrå Vattens anläggningar.

Åtgärd	Tidplan
Förnyelseplanering av spill- och dagvattenledningsnätet	2024–2026
Åtgärder spillvattennätet utifrån förnyelseplaneringen	2026-
Tillskottsvatten Näs, utredning av ledningsnätet i Fagerviksområdet.	2026–2028
Tillskottsvatten Näs, åtgärder utifrån genomförda utredningar.	2027-
Årliga läcksökningskampanjer vattenledningsnätet	Löpande arbete
Utbyggnad av ledningsnät till nya exploateringar (Åtgärd som initieras av etablering vid Torsboda industripark.)	2024-
Ny huvudavloppsledning till Näs ARV (Åtgärd som initieras av bostadsområdet Solhöjden)	2024–2025

2.7 Övriga utvecklingsbehov

Inom MSVA pågår ständig utveckling av systemstöd och andra administrativa verktyg och riktlinjer. Dessa kräver fortlöpande utveckling och underhåll för att fungera som effektiva verktyg inom VA-verksamheten.

Sammanfattning av pågående arbeten som berör Timrå Vatten/Timrå kommun presenteras i Tabell 6.

Tabell 6. Sammanfattning av pågående utvecklingsarbeten som berör Timrå Vatten/Timrå kommun.

Åtgärd	Tidplan
Införa av verksamhetsområde för dagvatten (gata och fastighet). Genomföra en översyn och revidering av verksamhetsområde för spillvatten och vatten.	2024–2025
Översyn av ABVA, Föreskrifter om användningen av kommunens allmänna va-anläggning	2024
Översyn konstruktion av VA-taxa	2025
Införa fjärravlästa vattenmätare hos kunder	2022–2027
Kvalitetssäkring av kartdatabas för ledningsnätet	Löpande arbete
Upprätta av digitaliseringsplan, kontinuitetsplanering IT	2024–2028
Säkerhetsarbete VA-anläggningar	Löpande arbete
Framtagande av underhållsstrategi/underhållsplan	2024–2028

3 Skyfallspåverkan på den allmänna VA-anläggningen

Timrå tätort tillsammans med Bergeforsen och Söråker tätorter är relativt kuperade områden. I lägre delar belägna kring deltat för Indalsälvens utlopp är marken flackare och där finns ett flertal lågpunkter där vatten kan bli stående med större vattendjup (>0,5 m) vid skyfall. Det finns även områden med större utbredning av tillfälligt stående vatten. Ett flertal större vägar riskerar också att översvämmas vid skyfall. Flödesstråken rör sig främst mot och längs med Indalsälven och Klingerfjärden. Längre in i landet där det finns allmänna VA-anläggningar i Ljustorp och Lagfors kan det också finnas mindre områden med risk för översvämningar. Vattentäkten är inte med i den kartläggning som är utförd, men bör utgående från höjdförhållande inte vara i riskområde. Det bör dock utredas om en djupare analys av detta område bör genomföras.

Det finns ingen skyfallskartering genomförd i Timrå kommun. Befintligt underlagsmaterial är dels en översvämningsskartering för Indalsälven utförd av MSB och en lågpunktskartering från Länsstyrelsen som använts för att identifiera översvämningsskänsliga områden.

Den analys av skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen som gjorts utifrån befintligt underlag visar att när det gäller befintliga VA-anläggningar finns det främst risker med översvämningsspåverkan av pumpstationer längs med Indalsälvens delta och i andra lågpunkter. Befintliga reningsverk och vattenverk bedöms inte vara i riskzonen. Stor nederbörd kommer dock att leda till stora flöden i ledningsnät som är kombinerade eller har problem med inläckage. Detta kan leda till bräddningar både längs ledningsnäten och i reningsverken.

Länsstyrelsens lågpunktskartering är inte kopplad till ett regn med en specifik varaktighet eller återkomsttid. Lågpunktskarteringen tar inte heller hänsyn till exempelvis markens infiltrationskapacitet eller ledningsnätets kapacitet. Det går därmed inte att ange en sannolikhet eller varaktighet för de översvämningssdjup som visas. För att kvantifiera risker och föreslå åtgärder bör därför en skyfallskartering samt en strukturerad konsekvensanalys tas fram för att ta kunna dra slutsatser och göra en åtgärdsplan. En skyfallskartering kan också användas som ett planeringsunderlag för stadsbyggnadsfrågor i stort, till exempel för att bedöma skyfallets påverkan på samhällsviktig verksamhet eller vid bygglovsärenden. Även behoven kring dagvattenhantering kan bedömas utifrån en skyfallskartering.

Åtgärder för att minska påverkan från skyfall på allmän VA-anläggning ses i Tabell 7.

Tabell 7. Åtgärder kopplade till skyfallspåverkan för den allmänna anläggningen.

Åtgärd	Hur	Tidplan	Ansvarig
Skyfallskartering omfattande tätorterna Timrå, Bergeforsen, Söråker, Lagfors, Ljustorp samt områden utpekade som utbyggnadsområden.	Genomföra skyfallskartering	2024	Timrå kommun
Strukturerad konsekvensanalys av skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen.	Risikanalys genom en workshop, ev. kompletterad med djupare undersökningar enligt skyfallskarteringens rekommendationer.	2025	TVAB
Åtgärder på den allmänna anläggningen	Översyn så att samtliga anläggningar som kan komma att däckas upp har tillräckliga skydd- och säkerhetsåtgärder.	2026-	TVAB

3.1 Dimensioneringsgrunder för dagvatten i Timrå kommun

3.1.1 Dimensionering av nya dagvattensystem

Timrå kommun har valt att följa dimensioneringsgrunderna i Svenskt vattens publikation P110 (Timrå kommun, 2022a).

I Tabell 8 nedan ses minikrav för återkomsttider för regn för dimensionering av nya dagvattensystem. Återkomsttider innebär hur kraftigt eller omfattande regnet är. En återkomsttid på 10 år innebär ett regn som är så pass kraftigt att det återkommer statistiskt vart tionde år. VA-huvudmannen ansvarar för dagvatten i den allmänna anläggningen, som dimensioneras efter områdets beskaffenhet. När det allmänna dagvattensystemet är fullt rinner dagvattnet ut på markytan och då är det upp till hur bebyggelsen och marken är utformad och höjdsatt vad konsekvenserna blir. En genomtänkt höjdsättning och bebyggelse leder vattnet mot lågpunkter där vattnet kan samlas utan att skador uppstår.

Tabell 8. Återkomsttider för regn som utgör minimikrav vid dimensionering av nya dagvattensystem (duplikatsystem) enligt branchorganisationen Svenskt vatten (Svenskt Vatten, 2016).

Nya duplikatsystem	VA-huvudmannens ansvar		Kommunens ansvar
	Återkomsttid för regn vid fylld ledning	Återkomsttid för trycklinje i marknivå	Återkomsttid för marköversvämningar med skador på byggnader
Gles bostadsbebyggelse	2 år	10 år	> 100 år
Tät bostadsbebyggelse	5 år	20 år	> 100 år
Centrum- och affärsområden	10 år	30 år	> 100 år

3.1.2 Definition av skyfall

Skyfall definieras av SMHI som regntillfällan med minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut (SMHI, 2021).

SMHI har i en studie avseende kraftig nederbörd i nuvarande och framtida klimat delat in Sverige i fyra regioner (SMHI, 2017). Timrå är belägen i Region M. I Tabell 9 nedan visas data för region M i historiskt klimat (nuvarande klimat) och enligt framtida klimat (enligt klimatscenario RCP 8.5 median) i slutet av seklet (2071–2100). Det framgår att ett 100-års regn med 1 timmes varaktighet i ett framtida klimat motsvarar 53,1 mm, det vill säga mycket nära SMHIs definition. Därför anses 53,1 mm motsvara ett skyfall för Timrå.

Tabell 9. Ackumulerad nederbörd för 100-årsregn i region M med varaktighet mellan 6 timmar och 15 minuter i historiskt och framtida klimat enligt RCP 8.5 i slutet av seklet (2071-2100).

Varaktighet/Återkomsttid	Historiskt klimat	Framtida klimat
6 timmar	60,30 m	85,00 mm
1 timme	38,20 mm	53,10 mm
15 minuter	29,70 mm	41,30 mm

4 VA-utbyggnadsplan

I VA-utbyggnadsplanen beskrivs behovet av utbyggnad av vattentjänster inom denna plans giltighetstid (till 2036). I texten behandlas både befintliga områden och deras behov, samt tillkommande bebyggelse genom exploatering.

4.1 Lagen om allmänna vattentjänster och § 6 områden

Det är 6 § i Lag (SFS, 2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som reglerar kommunens skyldighet att förse ett område med allmänna vattentjänster, och inrätta så kallade verksamhetsområden. Enligt 6 § LAV (SFS, 2006:412), har kommunen ett ansvar att ordna vattentjänster (dricksvatten, dagvatten och/eller spillvatten) för bebyggelse som tillsammans bildar ett större sammanhang, om risk för människors hälsa eller miljön föreligger och behovet inte kan lösas på annat sätt. Genom att identifiera potentiella §6-områden i god tid skapar kommunen förutsättningar för en långsiktigt hållbar VA-utbyggnad. VA-utbyggnadsplanen är även ett stöd för andra enheter inom kommunen samt utgör en grund för en tydlig kommunikation gentemot allmänheten, till exempel gällande prioriteringar och förväntad utbyggnad. En tydlig VA-planering ger kommunen möjlighet att styra i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen samt när planerad utbyggnation ska ske.

4.2 VA-utbyggnad för olika typer av områden

Behovet av vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver bedömas och hanteras i enlighet med LAV som beskrivs ovan. Timrå kommun har valt att inrikta planeringen på nedan angivna bebyggelsegrupper. Timrå kommuns utgångspunkter anges också.

1. Områden angivna i kommunens översiktsplan som utvecklingsområden för boende (Ubo). Dessa möjliga tillkommande bostadsområden är oftast i direkt anslutning till befintlig tätbebyggelse med befintliga verksamhetsområden för VA. Detsamma gäller för planerade eller redan planlagda, blivande bostadsområden som inte pekats ut i översiktsplanen men som är belägna i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde för VA.

Behovsbedömning utifrån miljö och hälsa för dessa områden sker med utgångspunkten att tillkommande bebyggelse ska bedömas tillsammans med befintlig tätbebyggelses behov av VA-tjänster. Tätbebyggelsen växer och tillsammans med det behovet av VA-tjänster. Denna utgångspunkt innebär att dessa områden med stor sannolikhet ingår i verksamhetsområde för dricksvatten, spillvatten.

Tillväxt Timrå/ Samhälle i Timrå kommun ansvarar för att långsiktig

bedömning och prioritering av VA-tjänster för Ubo-områden angivna i översiktsplanen sker i samarbete med MSVA och miljöenheten.

2. Kantområden (fastigheter i anslutning till befintliga verksamhetsområden för VA).

Behovsbedömning utifrån miljö och hälsa för dessa områden sker med utgångspunkten att tillkommande bebyggelse ska bedömas tillsammans med befintlig bebyggelses behov av VA-tjänster.

I samband med prövning av bygglov och förhandsbesked ska behovsbedömning genomföras med stöd av utgångspunkten ovan. Miljö och byggkontoret i Timrå kommun ansvarar för att bedömning sker i samarbete med MSVA.

3. Samlad bebyggelse, både planlagd och ej planlagd, med längre avstånd till befintliga verksamhetsområden (landsbygd, fritidshusområden).

En första behovsbedömning utifrån miljö och hälsa för dessa områden sker utifrån nedan angiven metod. Miljökontoret ansvarar för att ta fram checklista/rutin för hur detaljerad utredning av behov utifrån miljö- och hälsa ska ske samt för att utredning enligt checklista/rutin sker. Checklista/rutin tas fram i samråd med tillväxt Timrå/planenheten och MSVA.

Om behovsutredningen kommer fram till att ett behov enligt miljö och hälsa finns är nästa steg att utreda om det finns en vilja till och teknisk möjlighet att ordna VA med hjälp av enskilda/gemensamma VA-lösningar. Detta sker i dialog mellan fastighetsägare, exploatörer, MSVA, Tillväxt Timrå/Samhälle och miljö- och byggkontoret. Huvudansvarig för att driva processen beror på typ av situation, se Tabell 10

Om det inte finns vilja eller inte är möjligt med enskilda/gemensamma lösningar utreder MSVA möjlighet till allmän VA-lösning.

Tabell 10 Ansvar för att driva processen för VA-lösning

Situation	Ansvarig för drift av process
DP	Tillväxt Timrå
Förhandsbesked/bygglov	Byggenheten
Utredning av prioriterade områden enl. VA-plan	Miljöenheten

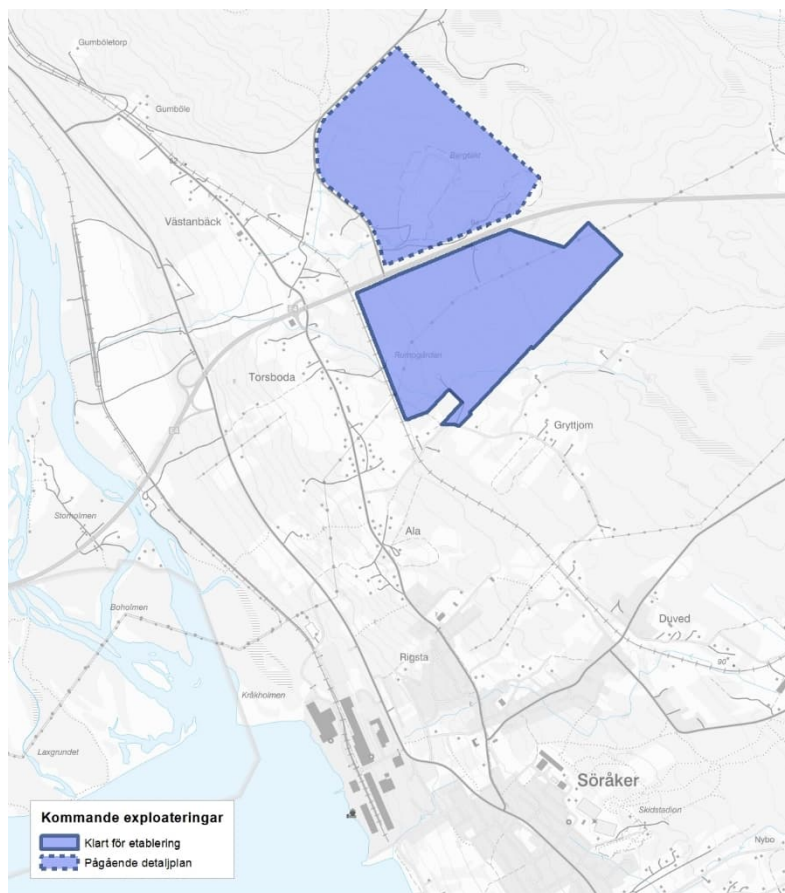

Prioriterade områden enligt VA-planen hanterades i VA-utbyggnadsplanen enligt metoden som beskrivs i stycke 4.3.

I kommunen finns också Unä-områden, utvecklingsområden för näringsliv. Näringsverksamheter och industrier kan också ha behov av VA-försörjning. Huvudmannen är inte skyldig att leverera vatten av annan mängd eller beskaffenhet än för normal hushållsanvändning, eller ta emot annat än hushållspillvatten för rening utan särskilt avtal om det. Unä-områden och deras behov av VA-tjänster bedöms vid planeringen, om försörjningsbehovet skiljer sig från normal hushållsanvändning kan egen VA-försörjning bli aktuell i första hand.

4.2.1 Kommande större exploateringar

Under våren 2024 blev det klart att en gigafabrik inom batterivärdeskedjan ska etableras i området Torsboda, se Figur 3. Fabriken skapar ca 1900 arbetstillfällen vilket gör att kommunen förväntar sig en större befolkningsökning under vattentjänstplanens planperiod för 2024–2036. I Torsbodaområdet planeras också för fler etableringar vilket stärker sannolikheten för en större befolkningsökning i kommunen.

Figur 3. Figuren visar det nya industriområdet Torsboda Industrial Park

En scenarioanalys har gjorts över förväntad befolkningsökning som kan komma att ske med etableringen. Kommuninvånarantalet förväntas öka med 2000 invånare till 2030. Kommunen har expansionsplaner och arbetar för att kommunen ska växa. I kommunen finns områden som antingen är detaljplanelagda, där planarbete pågår, eller som är utpekade i kommunens översiktsplan. Områdena möjliggör ca 1500 bostäder.

I kommunens översiktsplan 2035 (Timrå kommun, 2018) anges att kommunen främst ska förtätas i befintliga tätortsområden i centrala Timrå, Bergforsen, Sörberge och Söråker, se Figur 4. Under sommaren 2023 blev en större detaljplan klar för det nya bostadsområdet Solhöjden i centrala Timrå. Detaljplanen möjliggör ca 350–400 bostäder i framför allt småhusform. I Bergforsen finns ett obebyggt område, Djupängen, som är planlagt för friliggande villor. I Söråker finns ett stort utvecklingsområde för bostäder utpekade (del av FÖP Torsboda och Ubo 12). Området bedöms vara Timrå kommuns nästa stora bostadsområde och planering inleds troligen 2024.

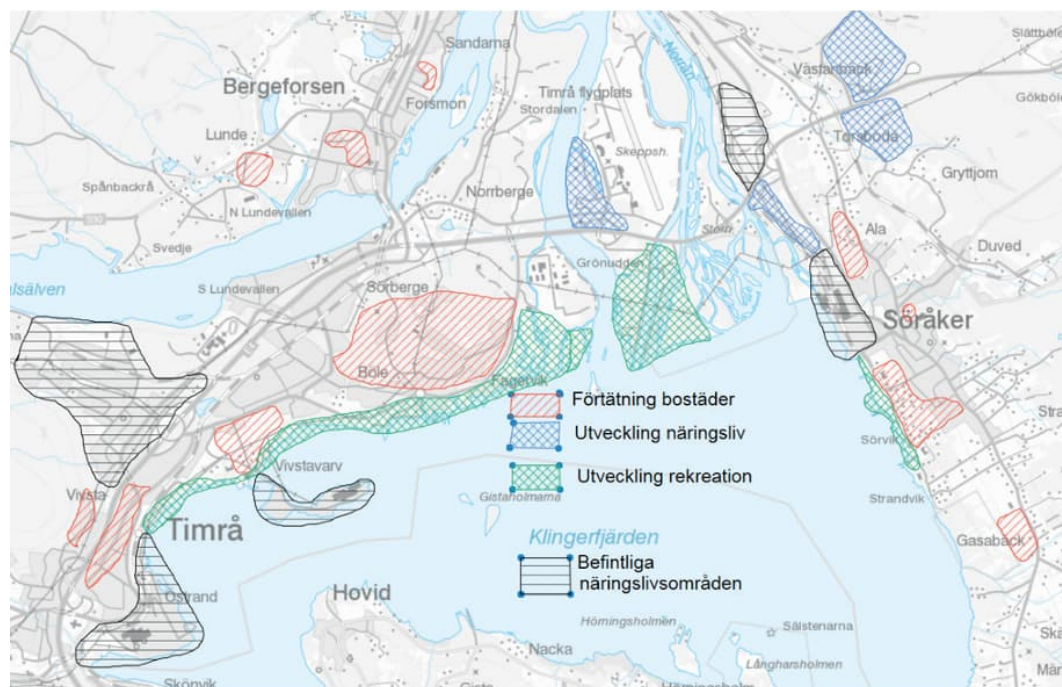
Utöver områden som kan förtätas finns det expansionsplaner längs Tynderökusten. Det finns detaljplaner längs kusten som är planlagda för fritidshus. Kommunen vill

öka byggrätterna för att möjliggöra för permanent boende. Det finns ett fåtal ändringsplaner längs Tynderökusten där byggrätterna redan har utökats. Fastigheterna inom dessa ändringsplaner har enskilt VA. Det är ca 500 fastigheter längs Tynderökusten som är berörda, där det kan bli aktuellt med anslutning till kommunalt VA.

Utöver Torsboda så förväntas även Wifsta industriområde växa. Flera planändringar har gjorts för att möjliggöra för vidare etablering i industriområdet. Områdena som kan komma att expandera ska anslutas till kommunalt VA. Uppskattningsvis förväntas Wifsta industriområde öka med ca 200 nya arbetstillfällen.

Det kommer även ske utveckling i Midlanda, vid Sundsvall Timrå Airport. Området planeras utvecklas med industrier, verksamheter och kontor. Även detta område kan komma att ansluta till kommunalt VA. I och med Torsboda etableringen förväntas Midlanda bli mer populärt. Inom en 5 årsperiod kan det uppskattningsvis leda till ca 50 nya arbetstillfällen och inom 12 år ca 150 till.

De flesta kommande exploateringar sker i anslutning till verksamhetsområde för VA.

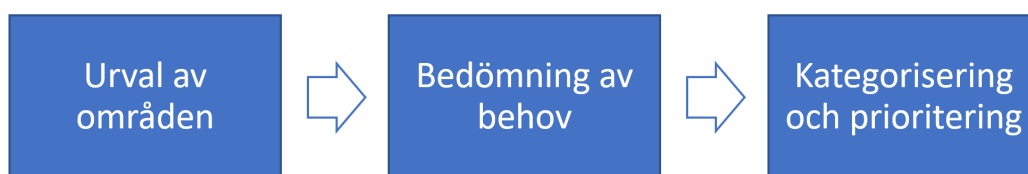

Figur 4. Områden utpekade för förtätning av bostäder (röd skraffering) från översiktsplan 2035 (Timrå kommun, 2018).

4.3 Metod för bedömning och prioritering av områden

För att kunna avgöra vilka bebyggelsegrupper som utgör ett större sammanhang med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön har samlad befintlig bebyggelse analyserats utefter dess förutsättningar och behov. Arbetsprocessen för att bedöma framtida behov och prioritera åtgärder för allmänna vattentjänster utfördes i tre steg:

urval av områden, bedömning av behov samt kategorisering och prioritering av de utvalda områdena. Arbetsprocessen har utgått från bedömning av behov av dricksvatten och spillvatten i ett större sammanhang, till 2036. Bedömning har inte inkluderat framtida behov av dagvatten då kunskapen om behoven behöver bli tydligare för en sådan analys. Arbetsprocessen illustreras i Figur 5 samt beskrivs under de kommande rubrikerna.

Figur 5. Beskrivning av arbetsprocessen för framtagandet av VA-utbyggnadsplanen.

4.3.1 Urval av områden

I Figur 6 redovisas samtliga områden som bedömdes.

Figur 6. Det urval av bebyggelseområdenas som inkluderades i arbetet med VA-utbyggnadsplanen.

Ett urval av bebyggelseområden valdes ut baserat på följande kriterier.

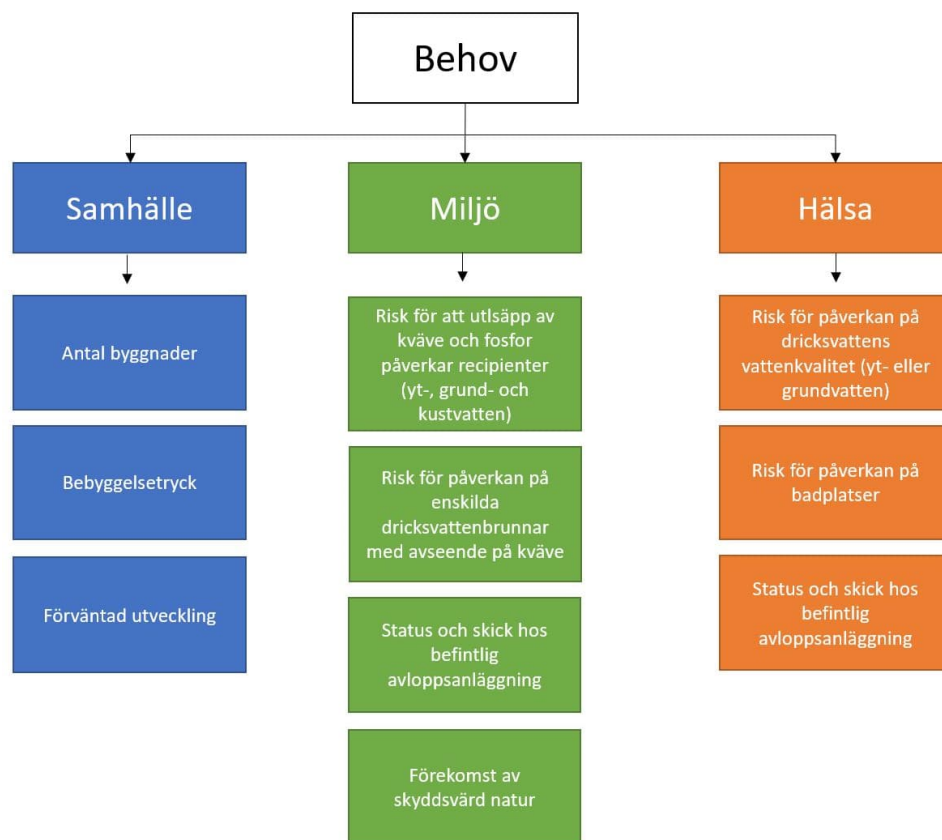
- Antal byggnader: Områden innehållande 11 byggnader eller mer inkluderades.
- Bebyggelsestäthet: En buffertzona på 100 meter från befintliga byggnader togs fram, vilken användes för att identifiera områden att inkludera i urvalet. I vissa fall användes gränsen 200 meter (Gäddviken, Lagfors och Tynderösundet). Byggnadsdelen av Lantmäteriets fastighetsregister användes vid utvärderingen av bebyggelsestäthet.
- Omvandlingsområden: Områden utpekade som omvandlingsområden, där det finns beslut från kommunstyrelsen om att utöka byggrätter inom befintliga detaljplaner och ge större förutsättningar för permanentboende, inkluderades. De bebyggelseområden som inkluderades i urvalet presenteras i Figur 6 på föregående sida.

4.3.2 Bedömning av behov

För att bedöma bebyggelseområdenas påverkan på människors hälsa och miljön användes olika kriterier, se

Figur 7. Länsstyrelsernas GIS-stöd för planering och tillsyn av små avlopp (Länsstyrelserna, 2023) användes för att bedöma risken för avloppsvattens påverkan yt-, grund- och kustvatten, risken för små avlopps påverkan på dricksvatten och risken för påverkan på badplatser. Dessa kriterier speglar risken att påverka möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormer för yt-, kust- och grundvatten samt risken att påverka dricksvattenkvaliteten. Geologisk risk (sårbarhet för grundvatten) och lokal retentionspotential (sårbarhet för ytvatten) är naturgivna förutsättningar som har betydelse för möjlighet att ha enskilda VA-lösningar. Dessa kriterier är att betrakta som grundförutsättningar för ett område och ingick också i behovsbedömningen

En samlad, kvalitativ bedömning utfördes för varje bebyggelseområde, där förekomst av skyddsvärd natur (vattenskyddsområde, naturskyddsområde, riksintresse för naturvård, naturvårdsobjekt utpekade av länsstyrelsen, samt skogens pärlor utpekade av Skogsstyrelsen), områdets förväntade utveckling samt status och skick hos befintliga avloppsanläggningar också vägdes in i bedömningen.

Figur 7. Modell för behovsbedömning av bebyggelseområdena. Ett flertal av kriterierna för miljö och hälsa utvärderades utifrån länsstyrelsens GIS-stöd för planering och tillsyn av små avlopp.

4.3.3 Kategorisering och prioritering av områden

Vid kategorisering kan bebyggelseområdena sorteras i en av fyra kategorierna nedan. I det här fallet kategoriserades inga bebyggelseområden som VA-utbyggnadsområden, då det behövs ytterligare utredningar för att bedöma om det finns behov av allmänt VA. De fyra möjliga kategorierna för kategorisering är följande:

1. VA-utbyggnadsområden är områden där rekvisiten för 6 § LAV (SFS, 2006:412) uppfylls och utbyggnad av allmänna vattentjänster är nödvändig.
2. VA-utredningsområden är områden där ytterligare utredning eller kunskap om kommande exploateringar behövs för att bedöma behovet av allmänna vattentjänster.
3. VA-bevakningsområden är områden som behöver bevakas då nya omständigheter eller vidare utredning kan avgöra om behov av allmänna vattentjänster föreligger. Ifall förutsättningarna i området ändras, som tillkommande exploatering eller tillsyn av de enskilda anläggningarna, kan området flyttas till utredningsområde eller kvarvarande enskilt.

4. Områden med kvarvarande enskilt VA. Här hamnar de områden som för närvarande och inom överskådlig framtid inte har behov av allmänna vattentjänster då enskilt VA är lämpligt i området.

Vilka bebyggelseområden som kategoriserats som VA-utredningsområden, VA-bevakningsområden respektive områden med kvarvarande enskilt VA presenteras under de kommande rubrikerna 4.4 till 4.6 samt i bilaga 1.

Efter kategoriseringen utförs en prioritering av de bebyggelsegrupper som kategoriserats som VA-utbyggnadsområden. I det här fallet utfördes inget prioriteringssteg, eftersom inga bebyggelseområden kategoriserades som VA-utbyggnadsområden. Vid framtida revideringar av vattentjänstplanen kan bebyggelseområden komma att omkategoriseras som VA-utbyggnadsområden. Prioriteringen av dessa ska då utföras enligt VA-policy (Timrå kommun, 2022b). Enligt VA-policy ska prioritering av de utbyggnadsområden för avloppsvatten (spillvatten och dagvatten) och/eller dricksvatten som faller inom kommunens skyldighet ske enligt prioriteringsmodell som tar hänsyn till:

1. Hälsa och miljö
2. Samhällsutveckling
3. Tekniska/ekonomiska förutsättningar

Viktigt för bedömningen av behov utifrån miljö är om en miljökvalitetsnorm riskerar att påverkas negativt av utsläpp av avlopp. Tre vattenförekomster i/runt kommunen påverkas idag av avlopp. Klingerfjärden mellan Tynderö och Alnön påverkas både av kommunalt och enskilt avlopp, medan Alnösundet söder om Timrå tätort påverkas av kommunalt avlopp och Hamstasjön öster om Laggarberg påverkas av enskilt avlopp. Även inre Tynderöfjärden påverkas av enskilda avlopp. Information till bedömning har hämtas från VISS (Vatteninformationssystem Sverige).

4.4 VA-utredningsområden

De områden där ytterligare utredning eller kunskap om kommande exploateringar behövs för att bedöma behovet av allmänna vattentjänster kategoriseras som VA-utredningsområden. De nio områden som kategoriserats som VA-utredningsområden presenteras i Tabell 11. Bebyggelseområdena kategoriserades som VA-utredningsområden då det i nuläget inte finns tillräckligt kunskap och information för att kategorisera området som ett VA-utbyggnadsområde, vidare utredningar krävs. Vid nya eller ändrade detaljplaner i dessa områden måste VA-frågan utredas grundligt.

Av de nio områdena prioriteras fem att utredas först, då dessa områden har större andel permanentboende samt där avloppen potentiellt utgör en större risk för miljön. Dessa områden tilldelas prioritet 1 i Tabell 11. Utredning av dessa områden utförs under förutsättning att extra resurser tilldelas för att utföra arbetet. Resterande fyra

områden utreds efter de inledande fem områdena utretts, dessa områden tilldelas prioritet 2 i Tabell 11. När utredningen av områdena kan ske bedöms i samband med revidering av VA-utbyggnadsplanen. Resultatet av behovsbedömningen för samtliga VA-utredningsområden var att risken för hälsa och miljö generellt är hög. Flera områden främst på Tynderö-halvön angränsar till Klingerfjärden. Åtgärder för att minska påverkan från enskilda avlopp kan förbättra förutsättningarna att uppnå miljö kvalitetsnormer i Klingerfjärden.

VA-utredningsområdena föreslås gås igenom igen vid kommande revidering av vattentjänstplanen för att fastställa om behov enligt 6 § LAV (SFS, 2006:412) finns eller inte. Om bebyggelseområdena konstateras ha behov av allmänna vattentjänster kategoriseras de om till VA-utbyggnadsområden.

Tabell 11 Bebyggelseområden utpekade som VA-utredningsområden. De fem första bebyggelseområdena prioriteras att utredas först, de efterkommande fyra bebyggelseområdena utreds därefter. Områdesnummer hänvisar till figur 7 och bilaga 1.

Område	Områdesnummer	Områdesbeskrivning	Utredningsordning
Tynderösundet	19	Kustområde, delvis bebyggt med friliggande hus. Förväntad utveckling är fler permanentboende i område där byggrätter utökas och nya tomter tillkommer. Ca 200 fastigheter.	Prioritet 1
Fagersand/ Oxviken/ Brännsand	17	Fritidshusområde som är detaljplanelagt område för bostäder och fritidshusbebyggelse. Förväntad utveckling är fler permanentboende vid utökade byggrätter. Ca 110 fastigheter.	Prioritet 1
Sörsidan/ Åstön	20	Fritidshusområde beläget vid kusten. Området är detaljplanelagt för bostadsändamål. Förväntad utveckling är fler permanentboende vid utökade byggrätter. Ca 100 fastigheter.	Prioritet 1
Gäddviken	25	Gäddviken är ett omvandlingsområde, med stöd i detaljplan för cirka 15 ytterligare fastigheter. Förväntad utveckling är fler permanentboende vid utökade byggrätter. Ca 50 fastigheter.	Prioritet 1
Skilsåker	26	Skilsåker är beläget vid kusten. Området är delvis detaljplanelagt, för bostadsändamål. Förväntad utveckling är fler permanentboende vid utökade byggrätter. Ca 30 fastigheter.	Prioritet 1
Holmö	23	Holmö är ett icke detaljplanelagt område vid kusten. Området är relativt tätbebyggt med småhus. I övrigt utgörs området av åkermark. Ca 20 fastigheter.	Prioritet 2
Våle	27	Våle är ett område vid kusten. Delar av området är detaljplanelagt för bostadsändamål. Inom detaljplaneområdet finns 14 obebyggda fastigheter. Utanför detaljplaneområdet är området glesbebyggt med småhus omgivet av	Prioritet 2

		skog och öppen mark. Förväntad utveckling är fler permanentboende vid utökade byggrätter. Ca 80 fastigheter.	
Inre Tynderösundet	22	Området ligger vid kusten. Delar av området är detaljplanelagt för bostadsändamål. Området består av småhus omgivna av skog och öppen mark. Förväntad utveckling är fler permanentboende vid utökade byggrätter. Ca 30 fastigheter.	Prioritet 2
Storsand	16	Området är beläget vid kusten. Området är detaljplanelagt för fritidsbebyggelse. Området är väl utbyggt. Förväntad utveckling är fler permanentboende vid utökade byggrätter. Ca 60 fastigheter.	Prioritet 2

4.5 VA-bevakningsområden

I kategorin VA-bevakningsområdena ingår områden där det eventuellt föreligger behov av allmänna vattentjänster på sikt, men för vilket det i nuläget inte finns några konstaterade behov. De två områden som kategoriserats som VA-bevakningsområden presenteras i Tabell 12. För Lagfors är det kunskap om risker inom blivande vattenskyddsområde och kunskap om dricksvattenkvalitet som är anledningen till bevakningen. För Märrgård och Myckeläng är det bebyggelsestryck, utökade byggrätter inom detaljplan samt förutsättningar för enskild VA-försörjning som är anledning till att området pekats ut som bevakningsområde.

Tabell 12. Bebyggelseområden kategoriserade som VA-bevakningsområden. Områdesnummer hänvisar till figur 7 och bilaga 1.

Område	Områdesnummer	Områdesbeskrivning
Lagfors	3	Området är en by belägen i glesbygd. Bebyggelsen utgörs av småhus och jordbruk. Allmänt vatten är utbyggt till området, men inte allmänt spillvatten. Området är inte detaljplanelagt. Ca 30 fastigheter.
Märrgård/ Myckeläng	29	Märrgård och Myckeläng är två detaljplanelagda områden för bostadsändamål och fritidsbebyggelse. En av detaljplanerna är omvandlingsområde för utökade byggrätter. Ca 50 fastigheter.

4.6 Områden med kvarvarande enskilt VA

I denna kategori placeras områdena vilka har enskilt VA idag och där enskilt bedöms vara lämpligt med avseende på platsens förutsättningar, bebyggelse och exploateringsstryck. Inget konstaterat behov av allmänt VA eller bevakning föreligger enligt människors hälsa eller miljön. De 17 områden som kategoriserats som områden med kvarvarande enskilt VA presenteras i Tabell 13.

Områden med kvarvarande enskilt VA följs upp genom tillsyn, alternativt följs upp vid nästa VA-planerevidering där förändrade förutsättningar kan komma att påverka bedömningen.

Tabell 13. Bebyggelseområden vilka kategoriserats som kvarvarande enskilt VA. Områdesnummer hänvisar bland annat till figur 7.

Område	Områdesnummer	Områdesbeskrivning
Västansjö	13	By i glesbygd, ej detaljplanelagt. Småhus, skog- och jordbruksmark. Ca 10 fastigheter.
Bye	12	Fritidshusområde, planlagt för bostadsändamål. Nästan helt utbyggt. Ca 20 fastigheter.
Krigsbyn	11	By i glesbygd vid Krigsbynsjön, ej detaljplanelagt. Småhus och jordbruksmark. Ca 10 fastigheter.
Hässjö ¹	10	By i glesbygd vid Sunnansjön, ej detaljplanelagt. Småhus och jordbruksmark. Ca 30 fastigheter.
Hästudden ²	9	Fritids- och bostadshusområde på udde i Indalsälven, ej detaljplanelagt. Ca 30 fastigheter.
Frölandsbodarna	7	Fritidshusområde vid Indalsälvens strand, ej detaljplanelagt. Ca 20 fastigheter.
Stora Bandsjön	6	Delvis detaljplanelagt för bostadsändamål. Ca 20 fastigheter.
Röje	4	Fritidshusområde, ej detaljplanelagt. Ca 20 fastigheter.
Bredsjön	2	By i glesbygd, ej detaljplanelagt. Ca 10 fastigheter.
Laxsjön	1	Fritidshusområde, detaljplanelagt för fritidsbebyggelse. Ca 30 fastigheter.
Lill-Roten	5	Detaljplanelagt fritidshusområde. Ca 40 fastigheter.
Ava	18	Ej detaljplanelagt område i Tynderö glesbygd. Småhus, skog- och jordbruksmark. Ca 20 fastigheter.
Västerå	15	By i glesbygd, ej detaljplanelagt. Småhus, skog och jordbruksmark. Ca 10 fastigheter.
Öde	24	Glesbebyggt område, ej detaljplanelagt. Småhus och jordbruksmark. Bäck genom området (strandskydd). Ca 10 fastigheter.
Skäggsta	30	Detaljplanelagt område för fritidsbebyggelse vid Sörakers kust. Omvandlingsområde för utökade byggrätter. Ca 10 fastigheter.
Ävikebruk	14	Fritidshusområde, ej detaljplanelagt. Småhus och skogsmark. Ca 10 fastigheter.
Myckeläng (Holmensbäcken)	28	Gles bebyggelse. Ca 10 fastigheter.

¹ Majoriteterna av fastigheterna är anslutna till kommunal spillvattenanläggning (allmänt spillvatten). Resterande fastigheter har enskild VA-lösning.

² Området har kommunalt (allmänt) vatten.

4.7 Uppföljning och utredning av områden

Utredningsområdena behöver gås igenom mer ingående för att behovet av allmänt VA och vilka lösningar som är lämpliga ska kunna konstateras. Miljö- och bygghkontorets miljöenhet ansvarar för att ta fram rutin och checklista i samråd med tillväxt Timrå/Samhälle och MSVA.

I samband med den årliga översynen, och med den mer omfattande revideringen som sker vart fjärde år, följs samtliga områden i denna plan upp och går igenom i en arbetsgrupp bestående av representanter från Miljö – och byggkontoret, Tillväxt Timrå/Samhälle samt MSVA. De utredningsområden som utretts klart flyttas till VA-utbyggnadsområde eller till kvarvarande enskilt VA beroende på utredningens resultat. De bevakningsområden som fått ändrade förutsättningar flyttas till utredningsområden eller till kvarvarande enskilt beroende på förutsättningarna. Områden med enskilt VA går igenom för att se om något av dem bör bevakas, då flyttas det till bevakningsområde.

I kommande revideringar när denna plan innehåller VA-utbyggnadsområden ses tidsplanen över för dem och uppdateras. Tillväxt Timrå/Samhälle är sammankallande till en sådan process med översyn och revidering av områdena.

Tabell 14 Åtgärder för områdena.

Åtgärder	Hur	Tidplan
Ta fram rutin/checklista för behovsutredningar för miljö och hälsa	Miljökontoret har samordnande ansvar för arbetet som sker tillsammans med Tillväxt Timrå samt MSVA.	2024–2025
Revidering och översyn av områdena	Tillväxt Timrå är samordnande för att årlig översyn och en revidering vart fjärde år av denna plan ska ske i samarbete med Miljökontoret och MSVA.	Översyn årligen, revidering 2027-2028.
VA-utbyggnad planeras där det finns behov	VA-utbyggnad planeras, tidsplan tas fram och resurser avsätts för de områden där det föreligger ett behov av allmänt VA. MSVA ansvarar för planeringen.	Löpande
Etablera en organisation där planens arbete förvaltas och samordnas	Tillväxt Timrå har sammankallande ansvar i en gemensam arbetsgrupp tillsammans med Miljö och byggkontoret samt MSVA	

4.8 Verksamhetsområden översyn

I arbetet med VA-utbyggnadsplanen konstaterades att gällande verksamhetsområden för dricksvatten och avloppsvatten i vissa delar omfattar markområden som inte är bebyggda eller avsedda för bebyggelse där det således inte finns behov av allmän VA-försörjning enligt LAV § 6. De kan även innefatta exempelvis överföringsledningar som inte ska ingå i verksamhetsområde. En översyn av verksamhetsområden behövs därför för att göra dem mer funktionella och uppfylla intentionerna i LAV § 6. Vidare behöver verksamhetsområden tas fram för dagvatten och spillvatten var för sig. Nya beslut behövs för verksamhetsområdena när utbredningen och behoven är utredda.

Verksamhetsområden ska finnas för de vattentjänster/nyttigheter som en VA-huvudman erbjuder boende i kommunen, idag vanligen spillvatten (S), dricksvatten (V), dagvatten fastighet (Df) och dagvatten gata (Dg). Timrå kommun har en äldre konstruktion och i kommunen finns två beslutade verksamhetsområden: dricksvatten och avloppsvatten. Beslutet är från 1994. Förslag på verksamhetsområde för dagvatten har tagits fram, men det är inte politiskt beslutat och gäller därför inte juridiskt. En översyn av verksamhetsområdena behövs även ur denna aspekt, och nya områden behöver beslutas enligt dagens praxis och omfattning.

Tabell 15. Åtgärder kopplade till verksamhetsområden.

Åtgärder	Hur	Tidplan
Utreda verksamhetsområden	Översyn över utbredningen av områdena har påbörjats, nya beslut om verksamhetsområden fattas enligt dagens praxis.	2024–2025

5 Konsekvenser av vattentjänstplanen

En översiktlig kartläggning av förväntade konsekvens av vattentjänstplanen togs fram vid ett arbetsmöte, där deltagare från Timrå kommun och MSVA deltog. De identifierade konsekvenserna grupperas i fem kategorier, se Figur 8. Konsekvenserna i de fem kategorierna beskrivs nedan. Observera att det i aktuell version av vattentjänstplanen inte finns några VA-utbyggnadsområden utpekade, endast VA-utredningsområden, VA-bevakningsområden och områden med kvarvarande enskilt VA.

Kommunens utveckling

Kommunens framtida utveckling i form av expansionsplaner innebär VA-investeringar till följd av att fler människor kommer att behöva försörjas med vattentjänster. Utbyggnaden kommer realiseras helt eller delvis under planens giltighetstid.

Förutsättningarna att försörja områdena med VA är viktiga att ha med i expansionsplanerna, och att VA-frågan löses är en förutsättning för att all nybyggnation ska kunna ske.

Utöver vattentjänster innebär exploaterings- och expansionsplanerna att samhällsservice som kollektivtrafik, GC-vägar och skolskjutsar kan behöva byggas ut.

Kommunens ekonomi

Behov av investeringar i VA både för att klara expansioner och för en hållbar VA-anläggning kommer att kosta pengar för Timrå Vatten om exploateringsplanerna genomförs under denna plans giltighetstid.

Höjning av VA-taxan kommer troligen behövas för att VA-utbyggnad till nya områden. Kommunala kostnader för utbyggnad av annan samhällsservice, utöver vattentjänster, kan också tillkomma.

Medel behöver avsättas för att arbeta med frågorna som tas upp som åtgärder i denna plan. Några av dem ingår i löpande arbete, men flera åtgärder kräver investeringar, konsultstöd till utredningar, eller mantimmar från kommunen eller MSVA som behöver finansieras för att åtgärderna ska bli verklighet.

Kommunens interna organisation

Behov av samordning är stort för att få framgång i arbetet med VA-frågorna. En arbetsgrupp motsvarande VA- och vattentjänstplanens arbetsgrupp med deltagare från Tillväxt Timrå, Miljö- och byggkontoret, Timrå Vatten/MSVA behövs för samsyn och gemensam planering.

Om alla åtgärder i vattentjänstplanen ska utföras inom angiven tid behövs både ett arbete med att prioritera olika åtgärder, och fler resurser att utföra arbetet. Särskilt är det utredningen av VA-områden som tar tid och är resurskrävande.

Figur 8. Konsekvenserna av vattentjänstplanen grupperas in i fem kategorier enligt figuren.

Miljö och hälsa

Generellt innebär ett utökat spill- och dagvattensystem (med fler anslutna områden) en positiv påverkan på recipienterna, då föroreningsbelastningen från bristfälliga enskilda avloppsanläggningar minskar. Därmed förbättras förutsättningarna att uppnå miljö kvalitetsnormerna (MKN) i recipienterna.

Det är viktigt att bedömningen av VA-utbyggnadsområden görs utifrån människors hälsa, och utifrån miljöhänsyn.

Dricksvatten som kommunen tillhandahåller har hårdare kvalitetskrav än vatten från enskilda vattentäkter. VA-huvudmannen har god kunskap och god egenkontroll och levererar dricksvatten med bra kvalitet.

Kommuninvånarna

Kommunens planer på nyexploatering och på att förbättra förutsättningarna för permanent boende i vissa fritidshusområden kommer att möjliggöra en befolkningsökning och fler platser att bosätta sig på i kommunen. Utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen för att möjliggöra planerna kan innebära stora investeringar för VA-huvudmannen. Abonnenter (invånare, företag och kommunen som fastighetsägare) kan därmed komma att påverkas av vattentjänstplanen i form av höjningar av VA-taxan i samband med kommunens expansionsplaner. Timrå Vattens lån för VA-utbyggnad kommer även att påverka kommunens totala låneutrymme.

VA- och vattentjänstplanen är ett sätt att förtydliga kommunikationen mellan kommunen, VA-huvudmannen och kommunens invånare när det gäller VA-frågor. VA- och vattentjänstplanen beskriver hur VA-huvudmannens vattentjänster ser ut och hur planerna för VA-utbyggnad ser ut. Det ger kommunens invånare en ökad insyn i VA-planeringen och förtydliga när och var utbyggnad av allmänt VA kan bli aktuellt.

6 Referenser

Boverket, 2022. *Utgångspunkter för bedömning av översvämningssrisker*. [Online]
Available at: https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/tillsynsvagledning_naturolyckor/tillsynsvagledning-oversvamning/stod-till-lansstyrelsen-vid-riskbedomning/utgangspunkter/
[Använd 21 04 2023].

Länsstyrelserna, 2023. *GIS-stöd för planering och tillsyn av små avlopp*. [Online]
Available at: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=920b023b74d84b3eac70d847ea9b2c42>

MSB, 2017. *Vägledning för skyfallskartering*, Karlstad: MSB.

SFS, 1998:808. *Miljöbalken*, Stockholm: Klimat- och näringslivsdepartementet.

SFS, 2003:778. *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor*, Stockholm: Försvarsdepartementet.

SFS, 2006:412. *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*, Stockholm: Klimat- och näringslivsdepartementet.

SFS, 2006:804. *Livsmedelslag (2006:804)*, Stockholm: Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

SFS, 2010:900. *Plan- och bygglagen, PBL*, Stockholm: Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

SMHI, 2017. *Extremregn i nuvarande och framtida klimat, Analyser av observationer och framtidsscenarier. Klimatologi nr 47, 2017*, Norrköping: SMHI.

SMHI, 2021. *Väderspråk*. [Online]
Available at:
<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/vaderprognoser/vaderspraket-1.3847>
[Använd 05 04 2023].

Svenskt Vatten, 2016. *P110: Avledning av dag-, drän- och spillvatten*, Bromma: Svenskt vatten.

Timrå kommun, 2018. *Översiktsplan 2035*, Timrå: Timrå kommun.

Timrå kommun, 2022a. *VA-översikt*, Timrå: Timrå kommun.

Timrå kommun, 2022b. *VA-policy*, Timrå: Timrå kommun.

7 Ordlista

ABVA	Allmänna bestämmelser, kommunens föreskrifter för användningen av allmänna VA-anläggningen.
Allmänt VA	Kommunens VA-anläggningar och -tjänster.
Avloppsvatten	Använt vatten som kommer från hushåll, industrier eller andra verksamheter. Samlingsnamn för spillvatten och dagvatten.
Avrinningsområde	Område som avgränsas av vattendelare inom vilket ytvattenavrinningen sker till recipient.
Dagvatten	Tillfälligt förekommande flöden av regnvatten, smältvatten, spolvatten och framträngande grundvatten som avrinner från mark eller hårdgjorda ytor.
Dricksvatten	Renat vattnet till dricksvattenkvalitet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter.
Dränvatten	Överflödigt vatten i mark som avleds i rör, dike eller liknande för att hålla torrt kring t.ex. bostadshus.
Enskilt VA	En anläggning för dricksvatten, avloppsvatten eller dagvatten som ägs privat eller drivs som en gemensamhetsanläggning.
Gemensamhetsanläggning	Anläggning som försörjer flera fastigheter med VA-lösning tillsammans.
Grundvatten	Vatten i marken som ligger under grundvattenytan, där vattnets nivå är samma som atmosfärtrycket. Grundvatten bildas när vatten sakta infiltreras i marken.
Infiltration	Vatten rinner sakta genom marken och renas genom sand- eller gruslager där föroreningar binds till partiklar.
Ledningsnät	Rör som leder dricksvatten från vattenverken och avloppsvatten till reningsverken samt avleder dränerings- och dagvatten från husgrunder, gator och torg.
LAV	Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Reglerar vatten och avlopp.
Prickmark	Mark som enligt detaljplanebestämmelserna inte får bebyggas.

Recipient	Vattendrag som tar emot avrinning eller avlett vatten.
REVAQ	REVAQ är ett certifieringssystem med syfte att minska flödet av farliga ämnen till reningsverk, skapa en hållbar återföring av växtnäring samt att hantera riskerna på vägen dit.
Rävatten	Det vatten som vattenverken använder för att producera dricksvatten.
Slam	En restprodukt från reningsprocessen vid ett reningsverk. Används till stor del för biogasproduktion och ett slam av god kvalitet kan också användas som gödsel på åkermark.
Skyfall	Kraftiga regn som det allmänna rörsystemet för dagvatten inte kan hantera och som orsakar skador för samhället och dess invånare.
Tillskottsvatten	Vatten i avloppsledningar som inte är rent spillvatten, t.ex. dagvatten från läckande vattenledningar. Kallas även ovidkommande vatten.
VA-anläggning	En anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse
VA-försörjning	Tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning
VA-huvudman	Ägare av den allmänna anläggningen som hanterar vatten och avlopp.
VA-plan	Ett strategiskt dokument för kommunens VA-planering som bygger på vägledningen i Havs- och vattenmyndighetens vägledning 2014:1.
Varaktighet	Volym och intensitet av exempelvis ett 100-års regn, beror på regnets varaktighet. Regnintensiteten för ett 100-årsregn med 1 timmes varaktighet är enligt Dahlström (2010) 189 l/s-ha med klimatfaktor 1,25, vilket motsvarar 69 mm nederbörd. Regnintensiteten för ett 100-års regn med 30 minuters varaktighet är 309 l/s-ha klimatfaktor 1,25, vilket motsvarar 56 mm nederbörd.
Vattenförekomst	Ett vattendrag klassat som vattenförekomst i VISS.
Vattenskyddsområde	Ett område utpekade som skyddat på grund av vattentäkt, med vattenskyddsföreskrifter.
Vattentjänster	Vattenförsörjning och avlopp (VA)
Vattentjänstplan	En planering som beskriver hur kommunen avser att hantera försörjningen av vattentjänster enligt vattentjänstlagen.

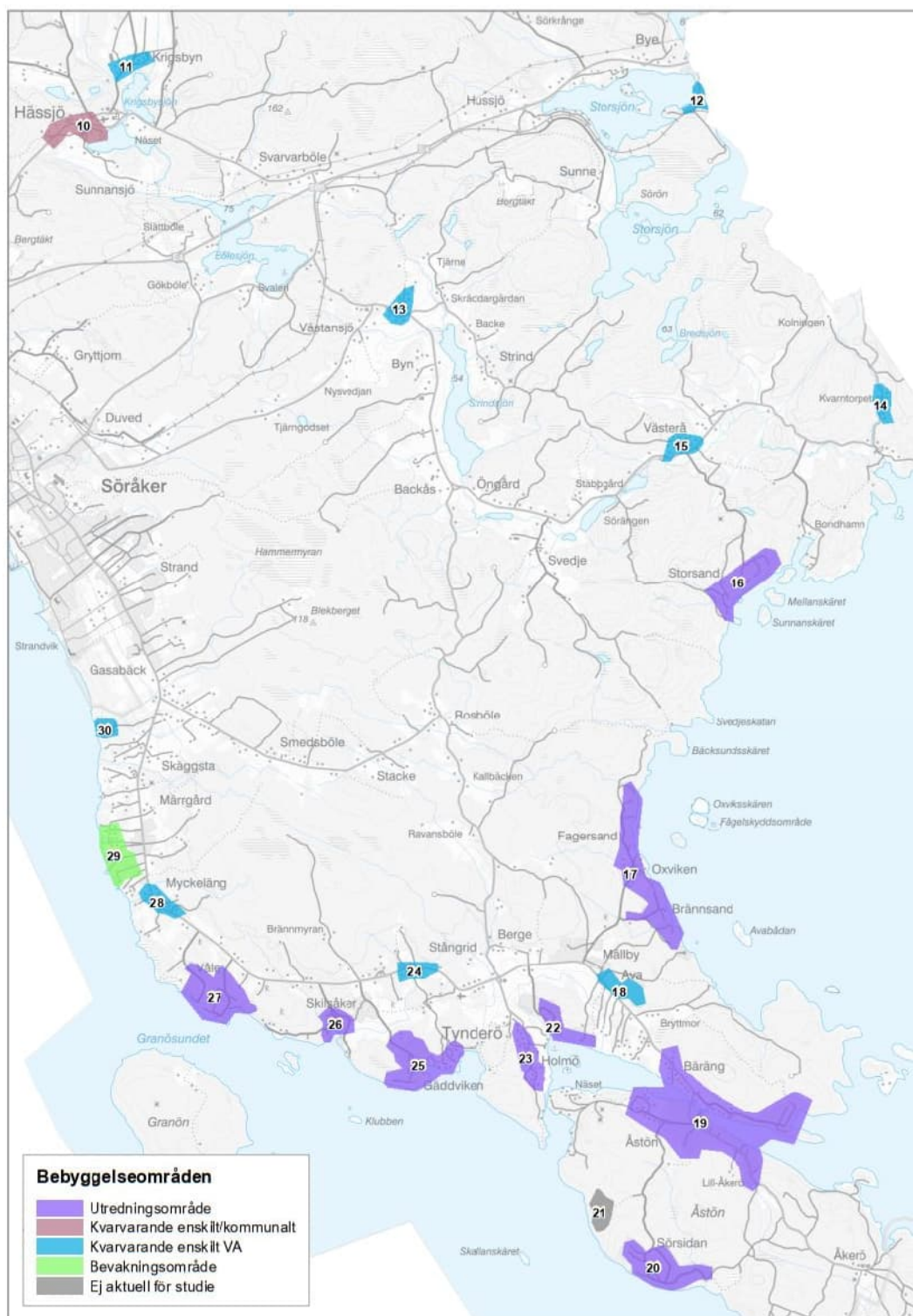

Vattentäkt	Grundvatten- eller ytvattenkälla där vattenverken hämtar sitt råvatten.
Verksamhetsområde	Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning (Lag 2006:412, 2 §).
VISS	VattenInformationsSystem Sverige, en databas som har utvecklats av vattenmyndigheterna, länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten.
Återkomsttid	Den genomsnittliga tiden mellan två regnhändelser av samma omfattning. Sannolikheten för att ett regn med återkomsttiden T ska inträffa eller överträffas ett visst år är $1/T$. Ett 100-årsvärde har en återkomst på 100 år. Det uppnås eller överträffas i genomsnitt en gång på hundra år, vilket innebär att sannolikheten är 1% varje enskilt år. Eftersom man exponerar sig för risken under flera år blir den ackumulerade risken avsevärt större. Den ackumulerade sannolikheten för att ett 100-års regn ska inträffa eller överträffas under en 100-årsperiod är 63 % (MSB, 2017).

Bilaga 1 - Bebyggelseområden

Figur 9. Nio (av de 30) bebyggelseområden som hanterats inom ramen för vattentjänstplanen.

Figur 10. Resterande 21 (av de 30) bebyggelseområden som hanterats inom ramen för vattentjänstplanen.